Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 6. októbra 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Charta základných práv Európskej únie — Články 39 a 49 — Európsky parlament — Voľby — Právo voliť — Občianstvo Európskej únie — Spätné uplatnenie miernejšieho trestného zákona — Vnútroštátna právna úprava, ktorá odníma právo voliť v prípade odsúdenia v trestnom konaní, ktoré bolo vyhlásené v poslednom stupni pred 1. marcom 1994“

Vo veci C-650/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal d'instance de Bordeaux (Francúzsko) zo 7. novembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 9. decembra 2013, ktorý súvisí s konaním:

Thierry Delvigne

proti

Commune de Lesparre-Médoc,

Préfet de la Gironde,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, C. Vajda, S. Rodin a K. Jürimäe (spravodajkyňa), sudcovia A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský a F. Biltgen,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. januára 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— T. Delvigne, v zastúpení: J. Fouchet, avocat,

— Commune de Lesparre-Médoc, v zastúpení: M.-C. Baltazar a A. Pagnoux, avocats,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues, D. Colas a F.-X. Bréchot, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

— španielska vláda, v zastúpení: L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnený zástupca,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: M. Holt, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci J. Coppel, QC,

— Európsky parlament, v zastúpení: D. Moore a P. Schonard, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: P. Van Nuffel a H. Krämer, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 4. júna 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 39 a 49 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi T. Delvigne na jednej strane a Commune de Lesparre-Médoc (obec Lesparre-Médoc) (Francúzsko) a Préfet de la Gironde na druhej strane vo veci jeho vyškrtnutia zo zoznamu voličov obce Lesparre-Médoc.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 1 aktu Rady o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu, pripojeného k rozhodnutiu 76/787/ESUO, EHS, Euratom z 20. septembra 1976 (Ú. v. ES L 278, s. 1), zmeneného a doplneného rozhodnutím Rady 2002/772/ES, Euratom z 25. júna a 23. septembra 2002 (Ú. v. ES L 283, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 137, ďalej len „akt z roku 1976“), stanovuje:

„1. V každom členskom štáte sú poslanci Európskeho parlamentu volení systémom pomerného zastúpenia, a to na základe zoznamu alebo jedného prenosného hlasu.

…

3. Voľby sú všeobecné, priame, slobodné, s tajným hlasovaním.“

4 Článok 8 aktu z roku 1976 stanovuje:

„S výhradou ustanovení tohto aktu sa volebný postup v každom členskom štáte spravuje jeho vnútroštátnymi predpismi.

Týmito vnútroštátnymi predpismi, ktoré môžu v prípade potreby zohľadniť osobitú situáciu v členských štátoch, nesmie byť dotknutá podstata pomerného volebného systému.“

Francúzske právo

5 Článok 28 trestného zákona, ktorý bol prijatý zákonom z 12. februára 1810, v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej (ďalej len „bývalý trestný zákon“), vo svojom prvom odseku stanovoval:

„Uloženie trestu za trestný čin má za následok stratu občianskych práv.“

6 Podľa článku 34 bývalého trestného zákona:

„Strata občianskych práv pozostáva:

…

2. z odňatia práva voliť, byť volený, a všeobecne všetkých občianskych a politických práv…

…“.

7 Bývalý trestný zákon bol zrušený s účinnosťou od 1. marca 1994 zákonom č. 92-1336 zo 16. decembra 1992 o nadobudnutí účinnosti nového trestného zákona a o zmene a doplnení niektorých ustanovení trestného práva a trestného konania, ktoré sa stalo nevyhnutným v dôsledku tohto nadobudnutia účinnosti (JORF z 23. decembra 1992, s. 17568). Článok 131-26 tohto nového trestného zákona stanovuje, že súd môže rozhodnúť o odňatí všetkých alebo časti občianskych práv na dobu najviac 10 rokov pre prípad odsúdenia za zločin a 5 rokov pre prípad odsúdenia za prečin.

8 Zákon č. 92-1336 zo 16. decembra 1992, zmenený a doplnený zákonom č. 94-89 z 1. februára 1994 o minimálnom treste, novom trestnom zákone a niektorých ustanoveniach trestného konania (JORF z 2. februára 1994, s. 1803), vo svojom článku 370 stanovuje:

„Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 702-1 trestného poriadku, odňatie občianskych práv, rodinných práv a možnosti byť ustanovený za prísediaceho, ktoré automaticky vyplývajú z odsúdenia v trestnom konaní, vyhláseného v poslednom stupni pred nadobudnutím účinnosti predmetného zákona, zostáva v platnosti.“

9 Článok 702-1 trestného poriadku, zmeneného a doplneného zákonom č. 2009-1436 z 24. novembra 2009 o treste odňatia slobody (JORF z 25. novembra 2000, s. 20192), vo svojom prvom odseku stanovuje:

„Všetky osoby, na ktoré sa vzťahuje odňatie, zákaz, zbavenie spôsobilosti alebo akékoľvek opatrenie spočívajúce vo zverejnení, automaticky vyplývajúce z odsúdenia v trestnom konaní alebo vyhlásené v odsudzujúcom rozsudku ako dodatočný trest, môžu podať na súd, ktorý vyhlásil toto odsúdenie, alebo v prípade viacerých odsúdení na posledný súd, ktorý rozhodol, návrh na ich celkové alebo čiastočné zrušenie, a to vrátane doby trvania tohto odňatia, zákazu alebo zbavenia spôsobilosti. Ak odsudzujúci rozsudok vyhlásil porotný súd, súdom príslušným na rozhodnutie o uvedenom návrhu je vyšetrovací senát, v obvode ktorého má sídlo tento porotný súd.“

10 Zákon č. 77-729 zo 7. júla 1977 o voľbách zástupcov do Európskeho parlamentu (JORF z 8. júla 1977, s. 3579) v znení zmien a doplnení upravuje volebný postup uplatniteľný na voľby do Európskeho parlamentu. Článok 2 tohto zákona vo svojom prvom odseku stanovuje:

„Na voľby zástupcov do Európskeho parlamentu podľa aktu pripojeného k rozhodnutiu Rady Európskych spoločenstiev z 20. septembra 1976, ktorý sa stal uplatniteľným na základe zákona č. 77-680 z 30. júna 1977, sa vzťahuje hlava I knihy I volebného zákona a ustanovenia nasledujúcich kapitol. …“.

11 Kapitola 1 hlava I knihy I volebného zákona obsahuje ustanovenia upravujúce podmienky práva voliť. Táto kapitola obsahuje článok L 2, ktorý stanovuje, že „právo voliť majú francúzski štátni príslušníci, ktorí dovŕšili vek 18 rokov, prináležia im občianske a politické práva a neboli zo zákona zbavení spôsobilosti.“

12 Článok L 5 volebného zákona v pôvodnom znení stanovoval:

„Do zoznamu voličov nemožno zapísať:

1. Osoby odsúdené za trestné činy;

…“.

13 Podľa článku L 6 tohto zákona v znení uplatniteľnom na konanie vo veci samej:

„Do zoznamu voličov nemožno počas doby stanovenej rozsudkom zapísať osoby, ktorým súdy odňali právo voliť podľa zákonov, ktoré takéto odňatie umožňujú.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 Pán Delvigne bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov za závažný trestný čin, pričom odsudzujúci rozsudok bol v poslednom stupni vyhlásený 30. marca 1988.

15 Z pripomienok predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že podľa ustanovení článkov 28 a 34 bývalého trestného zákona malo toto odsúdenie automaticky za následok stratu občianskych práv pána Delvigne, spočívajúcu najmä v jeho zbavení práva voliť a byť volený.

16 Zákonom zo 16. decembra 1992 bol z nového trestného zákona, ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 1994, vypustený vedľajší trest straty občianskych práv, ktorý bol automatickým následkom uloženia trestu. Nový trestný zákon však stanovuje, že o odňatí všetkých alebo časti občianskych práv rozhoduje súd, a to na dobu najviac 10 rokov pre prípad odsúdenia za zločin.

17 V súlade s článkom 370 zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení však bolo odňatie občianskych práv pána Delvigne ponechané aj po 1. marci 1994, keďže vyplývalo z odsúdenia v trestnom konaní, ktoré sa stalo konečným pred nadobudnutím účinnosti nového trestného zákona.

18 V roku 2012 bolo vo vzťahu k pánovi Delvigne vydané rozhodnutie príslušnej správnej komisie na základe článku L 6 volebného zákona, ktorým sa nariaďuje jeho vyškrtnutie zo zoznamu voličov obce Lesparre-Médoc, kde býva. Na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, podal proti tomuto vyškrtnutiu žalobu.

19 Pán Delvigne navrhol, aby vnútroštátny súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor s cieľom získať výklad práva Únie, pričom namietal rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce z uplatňovania zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení. Konkrétne tvrdí, že v prípade článku 370 tohto zákona existuje „problém zlučiteľnosti s právom Únie“, a to najmä v tom, že porušuje viaceré ustanovenia Charty.

20 Za týchto podmienok Tribunal d'instance de Bordeaux rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 49 Charty… vykladať tak, že bráni tomu, aby ustanovenie vnútroštátneho práva ponechalo v platnosti zákaz, ktorý je navyše neurčitý a neproporcionálny, aby sa na osoby odsúdené pred nadobudnutím účinnosti miernejšieho trestného zákona, a to zákona č. 94-89 z 1. februára 1994, vzťahoval miernejší trest?

2. Má sa článok 39 Charty… uplatniteľný na voľby do Európskeho parlamentu vykladať tak, že zaväzuje členské štáty Európskej únie nestanoviť všeobecný, neurčitý a automatický zákaz vykonávať občianske a politické práva, aby nevzniklo rozdielne zaobchádzanie medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

21 Predmetom konania vo veci samej je zákonnosť vyškrtnutia pána Delvigne zo zoznamov voličov na základe článku L 6 volebného zákona v dôsledku odňatia práva voliť, ktoré automaticky súviselo s trestom, na ktorý bol odsúdený v roku 1988.

22 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, ako to spresnila francúzska vláda vo svojich písomných a ústnych pripomienkach v konaní na Súdnom dvore, že trestnoprávny režim vedľajšieho trestu bol pri reforme trestného zákona v roku 1994 zrušený. Táto zmena trestného zákona neovplyvnila situáciu pána Delvigne, pokiaľ ide o jeho právo voliť, pretože na pána Delvigne sa naďalej vzťahuje zákaz voliť podľa článkov L 2 a L 6 volebného zákona v spojení s článkom 370 zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení.

23 V tomto kontexte sa vnútroštátny súd svojimi otázkami, ktoré je potrebné posudzovať spoločne, domáha výkladu článku 39 a článku 49 ods. 1 poslednej vety Charty, na účely vyhodnotenia, či je odňatie práva pána Delvigne voliť podľa ustanovení článkov L 2 a L 6 volebného zákona v spojení s článkom 370 zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení, v dôsledku ktorých bol vyškrtnutý zo zoznamov voličov, zlučiteľné s týmito ustanoveniami.

O právomoci Súdneho dvora

24 Francúzska a španielska vláda, ako aj vláda Spojeného kráľovstva namietajú nedostatok právomoci Súdneho dvora odpovedať na položené prejudiciálne otázky, keďže podľa týchto vlád predmetná vnútroštátna právna úprava nespadá do pôsobnosti práva Únie. Predovšetkým tvrdia, že vnútroštátny súd neuvádza žiadne ustanovenie práva Únie, ktoré by umožňovalo stanoviť súvislosť medzi touto právnou úpravou a právom Únie, a že preto uvedená právna úprava nepredstavuje vykonávanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

25 Je potrebné pripomenúť, že rozsah pôsobnosti Charty je vzhľadom na konanie členských štátov vymedzený v jej článku 51 ods. 1, podľa ktorého ustanovenia Charty sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie (rozsudok Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 17).

26 Článok 51 ods. 1 Charty potvrdzuje ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa základné práva zaručené v právnom poriadku Únie uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, avšak nie mimo týchto situácií (pozri rozsudky Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, a Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, bod 29).

27 Ak teda právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu samy osebe založiť túto právomoc (pozri rozsudky Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 22, ako aj Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, bod 30 a citovanú judikatúru).

28 V dôsledku toho je potrebné určiť, či situácia občana Únie, ktorý ako pán Delvigne čelí rozhodnutiu o vyškrtnutí zo zoznamov voličov, prijatému orgánmi členského štátu, ktorý má za následok stratu práva voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu, patrí do pôsobnosti práva Únie.

29 V tejto súvislosti článok 8 aktu z roku 1976 stanovuje, že s výhradou ustanovení tohto aktu sa volebný postup v každom členskom štáte spravuje jeho vnútroštátnymi predpismi.

30 V tomto prípade bol pán Delvigne vyškrtnutý zo zoznamu voličov, keďže z dôvodu odsúdenia za závažný trestný čin v roku 1988 je uvedený medzi osobami, ktoré podľa ustanovení volebného zákona v spojení s článkom 370 zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení nespĺňajú podmienky práva voliť na vnútroštátnej úrovni. Ako zdôraznil Parlament vo svojich pripomienkach, článok 2 zákona zo 7. júla 1977 o voľbách zástupcov do Európskeho parlamentu, ktorý vychádzal z aktu z roku 1976, výslovným spôsobom odkazuje na tieto podmienky, pokiaľ ide konkrétne o právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu.

31 Je pravda, že pokiaľ ide o osoby majúce právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu, Súdny dvor v rozsudkoch Španielsko/Spojené kráľovstvo (C-145/04, EU:C:2006:543, body 70 a 78), ako aj Eman a Sevinger (C-300/04, EU:C:2006:545, body 43 a 45) uviedol, že článok 1 ods. 3 a článok 8 aktu z roku 1976 výslovným a presným spôsobom nestanovujú, kto sú osoby majúce toto právo, a že preto podľa v súčasnosti platného práva Únie patrí vymedzenie osôb majúcich uvedené právo do právomoci každého členského štátu, pričom sa má dodržiavať právo Únie.

32 Ako uvádza vo svojich pripomienkach nemecká vláda, Parlament a Európska komisia, nič to nemení na tom, že členské štáty sú pri výkone tejto právomoci viazané povinnosťou stanovenou v článku 1 ods. 3 aktu z roku 1976 v spojení s článkom 14 ods. 3 ZEÚ zaistiť, aby boli voľby poslancov Európskeho parlamentu všeobecné, priame, slobodné, s tajným hlasovaním.

33 Preto sa musí členský štát, ktorý v rámci plnenia svojej povinnosti podľa článku 14 ods. 3 ZEÚ a článku 1 ods. 3 aktu z roku 1976 vo vnútroštátnej právnej úprave stanoví vyňatie z okruhu osôb majúcich právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu občanov Únie, ktorí boli ako pán Delvigne odsúdení v trestnom konaní, ktoré sa stalo konečným pred 1. marcom 1994, považovať za vykonávateľa práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

34 Súdny dvor má preto právomoc odpovedať na položené prejudiciálne otázky.

O prípustnosti

35 Francúzska vláda namieta neprípustnosť položených otázok na jednej strane z dôvodu, že odpovede Súdneho dvora by neboli pre vnútroštátny súd potrebné na vyriešenie sporu vo veci samej, a na druhej strane, že tento súd dostatočne nevymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú tieto otázky.

36 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi týmto súdom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto

ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudky Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 40 a citovanú judikatúru, ako aj Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 24).

37 Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu je teda možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi nevyhnutnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri rozsudky Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 42 a citovanú judikatúru, ako aj Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 25).

38 V tomto prípade je možné jednoznačne vyvodiť zo skutkových a právnych okolností, ktoré má Súdny dvor k dispozícii a ktoré sú tiež uvedené v bodoch 22 až 24 predmetného rozsudku, že vnútroštátny súd od Súdneho dvora požaduje výklad článkov 39 a 49 Charty s cieľom posúdiť zlučiteľnosť vnútroštátneho práva, na základe ktorého bol pán Delvigne vyškrtnutý zo zoznamov voličov, s týmito ustanoveniami Charty.

39 Za týchto podmienok majú prejudiciálne otázky priamy vzťah s predmetom sporu vo veci samej, a preto sú prípustné.

O veci samej

40 Na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 52 ods. 2 Charty stanovuje, že práva uznané v tejto Charte, ktoré sú predmetom ustanovení zmlúv, sa vykonávajú za podmienok a v medziach vymedzených týmito zmluvami.

41 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že podľa vysvetliviek k Charte, na ktoré je v súlade s článkom 6 ods. 1 tretím pododsekom ZEÚ a článkom 52 ods. 7 Charty potrebné prihliadať s cieľom vykladať túto Chartu, článok 39 ods. 1 Charty zodpovedá právu zaručenému v článku 20 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Samotný druhý odsek tohto článku 39 zodpovedá článku 14 ods. 3 ZEÚ. Tieto vysvetlivky navyše spresňujú, že odsek 2 článku 39 preberá základné zásady volebného systému v demokratickej spoločnosti.

42 Pokiaľ ide o článok 20 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, Súdny dvor už uviedol, že toto ustanovenie sa obmedzuje na uplatnenie zásady zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti pri výkone práva voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu tým, že stanovuje, že každý občan Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť v týchto voľbách v členskom štáte, v ktorom má svoje bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok Španielsko/Spojené kráľovstvo, C-145/04, EU:C:2006:543, bod 66).

43 Článok 39 ods. 1 Charty sa teda neuplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, keďže táto sa týka práva občana Únie voliť v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, ako to vyplýva z dôkazov v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii.

44 Pokiaľ ide o článok 39 ods. 2 Charty, táto predstavuje, ako vyplýva z úvah uvedených v bode 41 predmetného rozsudku, vyjadrenie práva občanov Únie voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu v Charte na základe článku 14 ods. 3 ZEÚ a článku 1 ods. 3 aktu z roku 1976.

45 Je zjavné, že odňatie práva pána Delvigne voliť podľa ustanovení vnútroštátnej právnej úpravy, o akú ide vo veci samej, predstavuje obmedzenie výkonu práva zaručeného v článku 39 ods. 2 Charty.

46 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že článok 52 ods. 1 Charty pripúšťa, že výkon práv, akými sú práva uznané v článku 39 ods. 2 tejto Charty, môže byť obmedzený, ak je také obmedzenie stanovené zákonom, rešpektuje podstatu týchto práv a slobôd, je dodržaná zásada proporcionality, je nevyhnutné

a skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných (pozri v tomto zmysle rozsudky Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, bod 50, ako aj Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 55).

47 V rámci konania vo veci samej je potrebné konštatovať, že predmetné odňatie práva voliť, vyplývajúce z ustanovení volebného zákona v spojení s trestným zákonom, je stanovené zákonom.

48 Navyše toto obmedzenie rešpektuje podstatný obsah práva voliť uvedený v článku 39 ods. 2 Charty. Uvedené obmedzenie totiž neohrozuje toto právo ako také, pretože jeho účinkom je vylúčiť niektoré osoby zo skupiny osôb majúcich právo voliť vo voľbách do Parlamentu, za osobitných podmienok a z dôvodu ich správania, pokiaľ sú uvedené podmienky splnené.

49 Napokon také obmedzenie, o aké ide vo veci samej, sa javí byť primeraným, keďže zohľadňuje povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, ako aj dĺžku trestu.

50 Ako totiž uviedla francúzska vláda vo svojich pripomienkach predložených Súdnemu dvoru, odňatie práva voliť, ktoré sa vzťahuje na pána Delvigne v dôsledku jeho odsúdenia na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov za závažný trestný čin, sa uplatňuje len na osoby odsúdené za trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní od 5 rokov až po doživotie.

51 Francúzska vláda navyše tvrdila, že vnútroštátne právo, konkrétne článok 702-1 trestného poriadku v znení zmien a doplnení dáva osobe v situácii ako pán Delvigne možnosť, aby jej bol na návrh zrušený dodatočný trest straty občianskych práv, ktorý vedie k odňatiu jej práva voliť.

52 Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že článok 39 ods. 2 Charty nebráni tomu, aby právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, automaticky vylučovala z okruhu osôb majúcich právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu osoby, ktoré boli ako žalobca vo veci samej odsúdené v trestnom konaní za závažný trestný čin, ak sa toto odsúdenie stalo konečným pred 1. marcom 1994.

53 Pokiaľ ide o pravidlo spätného uplatnenia miernejšieho trestného zákona uvedené v článku 49 ods. 1 poslednej vete Charty, toto pravidlo stanovuje, že ak po spáchaní trestného činu zákon ustanovuje miernejší trest, uloží sa tento trest.

54 V prejednávanej veci, ako bolo uvedené v bodoch 16 a 22 predmetného rozsudku, pri príležitosti reformy bývalého trestného zákona v roku 1994 bolo odňatie práva voliť, ktoré bolo vedľajším trestom automaticky vyplývajúcim z odsúdenia v trestnom konaní, zrušené a nahradené dodatočným trestom, o ktorom musí rozhodnúť súd podľa článku 131-26 nového trestného zákona na dobu najviac 10 rokov pre prípad odsúdenia za zločin a 5 rokov pre prípad odsúdenia za prečin.

55 Táto zmena však nemala vplyv na situáciu pána Delvigne, pretože z dôvodu jeho odsúdenia v trestnom konaní za závažný trestný čin pred 1. marcom 1994 sa na neho naďalej automaticky vzťahuje zákaz voliť na dobu neurčitú podľa ustanovení volebného zákona v spojení s článkom 370 zákona zo 16. decembra 1992 v znení zmien a doplnení. Francúzska vláda na pojednávaní spresnila, že zachovanie účinku odsúdení, ktoré sa stali konečnými pred 1. marcom 1994, je odôvodnené skutočnosťou, že vnútroštátny zákonodarca sa chcel vyhnúť tomu, aby odňatie práva voliť vyplývajúce z odsúdenia v trestnom konaní nezaniklo automaticky a bezprostredne po nadobudnutí účinnosti nového trestného zákona, keďže nový trestný zákon ponecháva odňatie práva voliť ako dodatočný trest.

56 V tejto súvislosti postačuje konštatovať, že pravidlo spätného uplatnenia miernejšieho trestného zákona uvedené v článku 49 ods. 1 poslednej vete Charty svojou povahou nebráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, keďže ako vyplýva zo znenia článku 370 zákona zo 16. decembra 1992

v znení zmien a doplnení, táto právna úprava sa obmedzuje na zachovanie odňatia práva voliť automaticky vyplývajúceho z odsúdenia v trestnom konaní len v prípade konečných odsúdení, o ktorých bolo rozhodnuté v poslednom stupni podľa bývalého trestného zákona.

57 V každom prípade, ako bolo pripomenuté v bode 51 predmetného rozsudku, táto právna úprava výslovne umožňuje osobám, na ktoré sa vzťahuje takéto odňatie, aby bolo toto odňatie na ich návrh zrušené. Ako vyplýva zo znenia článku 702-1 trestného poriadku v znení zmien a doplnení, takúto možnosť majú všetky osoby, na ktoré sa vzťahuje odňatie práva voliť, či už automaticky vyplýva z odsúdenia v trestnom konaní podľa bývalého trestného zákona alebo o ňom rozhodol súd ako o dodatočnom treste podľa ustanovení nového trestného zákona. V tejto súvislosti podanie návrhu na príslušný vnútroštátny súd podľa tohto ustanovenia zo strany osoby, ktorá sa nachádza v situácii ako pán Delvigne a želá si, aby bolo zrušené odňatie automaticky vyplývajúce z odsúdenia v trestnom konaní podľa ustanovení bývalého trestného zákona, otvára cestu tomu, aby bola jej konkrétna situácia prehodnotená, vrátane doby trvania tohto odňatia.

58 Vzhľadom na všetky uvedené úvahy je potrebné na položené otázky odpovedať tak, že článok 39 ods. 2 a článok 49 ods. 1 posledná veta Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, automaticky vylučovala z okruhu osôb majúcich právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu osoby, ktoré boli ako pán Delvigne odsúdené v trestnom konaní za závažný trestný čin, ak sa toto odsúdenie stalo konečným pred 1. marcom 1994.

O trovách

59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 39 ods. 2 a článok 49 ods. 1 posledná veta Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, automaticky vylučovala z okruhu osôb majúcich právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu osoby, ktoré boli ako žalobca vo veci samej odsúdené v trestnom konaní za závažný trestný čin, ak sa toto odsúdenie stalo konečným pred 1. marcom 1994.

Podpisy